

Äldre kvinnor och bilkörning

Kvinnor som fortsätter köra bil har kört mycket sedan de var unga. Foto: Leif R Jansson/Scanpix

Äldre kvinnor slutar köra bil för att de uppnått en viss ålder, inte för att de fått nedsatt funktion.

Men det behövs inte mycket för att de ska fortsätta, det kan räcka med lite uppmuntran från närstående.

Äldre kvinnor slutar att köra bil tidigare än äldre män, det är redan ett känt faktum. Men det är också kostsamt. Minskad mobilitet leder till försämrad hälsa och sämre livskvalitet för individen och därmed högre kostnader för samhället.

Sofi Fristedt på Hälsohögskolan i Jönköping har nyss avslutat en studie som ska ingå i en hennes kommande doktorsavhandling. Tusen personer som var 75 år eller äldre i Borås, Helsingborg och Karlskrona svarade först på en enkät. Där visade det sig att 80 procent var nöjda med sin mobilitet, oavsett om de körde bil eller använde kollektivtrafiken.

Av dessa tusen ställde sedan personer upp för fokusgruppintervjuer. Det är resultatet från dessa som visar på skillnaderna mellan könen. Betydligt fler män än kvinnor fortsätter att köra bil i hög ålder, men varför?

- De känner sig kompetenta. De vet att de har lite sämre reaktionsförmåga än när de var yngre, men de tycker att de kompenserar det med sin rutin och skicklighet, säger Fristedt.

- De flesta kvinnorna slutar däremot köra bil när de kommer till en viss ålder. De slutar inte för att de är sjuka eller fått nedsatt funktion, de tycker bara att de är för gamla för att köra.

De kvinnor som trots allt fortsätter att köra i hög ålder har alla kört mycket bil hela livet. Dessutom har de blivit uppmuntrade att fortsätta köra bil.

- Det var något som männen inte verkade behöva alls.

Många kvinnor kände också av en samhällsattityd som säger att äldre är farliga i trafiken och inte ska köra bil. Den attityden märkte inte männen.

- Kvinnorna verkar ha en annan känslighet för de här frågorna, och på sikt skulle vi behöva en förändring i samhällsklimatet och synen på de här sakerna. Det är inte bra för samhället att kvinnorna slutar vara mobila för tidigt.

Ändå upplevde de flesta kvinnor som slutat köra bil att de var nöjda. De hade ersatt sitt bilresande med att använda kollektivtrafiken. Gruppen män som kunde tänka sig att resa kollektivt och som faktiskt gjorde det var betydligt mindre.

- Alla som jag pratade med var klara över att mobiliteten är viktig för hälsan. Äldre vet att de mår bättre både fysiskt och mentalt om de kan röra på sig och delta i olika aktiviteter. Det behöver man inte förklara för dem.

De som var mest missnöjda med sin mobilitet var de som var hänvisade till färdtjänst eller bodde så att kollektivtrafiken inte fungerade för dem.

- Min undersökning är ju gjord i lite större städer där det finns en ganska fungerande kollektivtrafik. Man kan ju tänka sig att situationen är sämre på mindre orter eller på landet, säger Fristedt.